

Конспект групового логопедичного заняття з дітьми

2-3 класів, які мають ППЧ, обумовлене ФФНМ

Зміст: Диференціація звуків Ч - Ц в усному та писемному мовленні.

Мета: Закріплення вміння диференціювати шиплячий звук Ч від свистячого звука Ц в усному та писемному мовленні. Формування навичок роботи за інструкцією.

Розвивати аналітико-синтетичні здібності дітей, їх фонематичне сприймання, зорову та слухову увагу, логічне мислення та пам'ять.

Виховувати активність та самостійність учнів на занятті, вміння співпрацювати.

Обладнання: дзеркальця, лист, об'ємні букви-картки із завданнями, хустинка, матеріал для схематичного зв.-букв. аналізу слів, маленька «карта скарбів», різні таблиці маленькі (на парту дітям чи у конвертах), великі (на дошку), скринька із солодощами – «скарб».

Хід заняття.

1. Організаційний момент.

Вчитель-логопед: Добрий день, діти. Починається наше заняття. Давайте пригадаємо, як треба поводитися на логопедичному занятті *(на дошці завжди висить табличка з правилами поведінки на уроці)*.

Правила: Ми повинні на уроці **добре** бачити, слухати, запам'ятати, знати, вміти.

2. Оголошення теми заняття.

Вчитель-логопед: Сьогодні ми з вами будемо слухати та розрізняти звуки Ч - Ц, букви Ч та Ц. Давайте повторимо, що ми знаємо про ці звуки. *(працюємо водночас з таблицями та дзеркальцями)*. Подивіться на таблиці звука Ч та звука Ц. *Обговорюємо* з дітьми *яке положення губ, де знаходиться кінчик язика, як схематично можна показати положення язика пальцями долоні (у дітей поставлена верхня артикуляція звука Ч на попередніх заняттях)*. Діти вимовляють окремо звуки Ч та Ц, розказують, що відчувають: тепло чи холод

видихуваного повітря, дають за допомогою вчителя коротку (згідно віку) характеристику цим звукам.

Звук Ц: глухий, приголосний звук, який може бути твердим (позначається схематично однією рисочкою) або м'який (позначається двома рисочками)

Звук Ч: глухий приголосний, завжди твердий.

3. Закріплення правильної вимови звуків Ч-Ц

Вчитель-логопед: зараз ми з вами прочитаємо слова із звуками Ч-Ц, показуючи пальцями долоні умовне положення язика (вгорі – вниз), слідкуючи за вимовою.

Робота з таблицями слів для читання

4. Основний етап заняття

Вчитель–логопед: Діти, хочу з вами поділитися новиною. Сьогодні біля дверей логопедичного кабінету лежав лист для вас. Відкривай, Оленка. Дівчинка відкриває конверт, знаходить лист та букви – карточки: А, К, С, Б, Р; у правому куточку кожної карточки зверху – маленька цифра, місце букви в слові за рахунком.

Оленка : Це букви та лист.

Вчитель-логопед: Вистави їх на дошці, зараз подивимося, що з ними робити. Треба скласти букви та прочитати слово (*ми розв'язували подібні ребуси на попередніх заняттях усно та письмово*). Завдання виконують усі діти, хто швидше. (*Діти:* Це слово СКАРБ.)

Вчитель-логопед: Скарб? Діти ви шукали будь-коли скарб? Знаєте, як його шукати? Хочете його знайти? А що написано у листі? Можна я його прочитаю? Треба скарб усім знайти та забрати підійти.

Вам потрібна ціла карта? Тож зібрати її варто!

В буквах схована вона та завданнями повна.

Подивимося на зворотний бік наших букв – вони із таємницією. Пропоную відкривати по однієї букві (*кладу кожному на парту карточку-букву*) по черзі. Виконувати завдання будемо усі разом.

Яка перша буква у слові СКАРБ? Відкривай, Миколо.

Микола відкриває конверт за буквою С, дістає табличку - перфокарту, читає завдання: «Вставити пропущені букви Ч або Ц».

Вчитель-логопед: Зараз ми будемо робити перетворення з маленького – велике. Накрию маленьку табличку «чарівною» хустинкою. Подивиться, щось зміниться? Стало тепло, сонце гріє, все росте, та все радіє

3,4,5,6,7 (дістаю велику перфокарту). Добре бачити усім?

Наша табличка-перфокарта стала велика, поставимо її на дошку.

Завдання таке – замість крапочки у слові треба написати букву Ч або Ц.

У конвертах за буквами знаходяться маленькі картки із завданнями. Під «чарівною» хустинкою всі ці картки «збільшуються» у розмірі з метою поставити їх на дошці, щоб діти добре бачили зміст завдання.

Тиша – діти працюють у зошитах (це письмове завдання). Зробили.

Вчитель – логопед: які слова ви записали? Прочитайте. (звертаємо увагу на звуки Ч та Ц). Складемо усно з цими словами словосполучення, відповідаючи на запитання: Яке? Яка? Який? Які?. Поділимося на 2 групи: перші - запитують, другі – відповідають. А я називаю слово. Наприклад: човен (який?) великий. Приймаються різні варіанти відповідей. Після 5 слів групи міняються ролями.

Вчитель-логопед: Діти, ми виконали завдання букви С. Зараз відклали ручки, подивиться на мене. Які слова ви запам'ятали, де звук С стоїть першим? (Діти: Сонце, сонечко.)

Вчитель - логопед: Зараз із сонечком відпочинемо

2-х часткова фізкультхвилинка: 1ч.– діти сидять, 2 ч. - діти стоять біля парт. -

Рано вранці ясне сонце зазирнуло у віконце:

Очки вправо, очки вліво, догори, до низу сміло.

Коло вправо, коло вліво. Очі сонечко закрило.

Їх потрохи відкриває, на зарядку прикликає.

- Встали дівчинки, хлоп'ятка, вишикувались на зарядку.

Усі до сонця потяглися, за промінчики взялися.

Руки вгору піднесли, трошки ними потрясли.

А тепер всі руки в боки, як більчата – скоки, скоки

Нахилились вліво, вправо, та цього іще замало

Потягнуться вгору, вниз. Раз – присіли, піднялись.

Головою похитали й працювати знов почали.

Вчитель–логопед: перевернемо першу нашу таблицю. Подивиться в нас є вже перша частка карти скарбів. Яка друга буква у слові СКАРБ? (буква К.)

Вчитель–логопед: Відкривай, Оленка, свою букву, читай друге завдання.

Оленка: Змінити слова за зразком.

Схема дій така, як з буквою С, тобто: дитина читає завдання, за допомогою «чарівної» хустинки його «збільшуємо», потім ставимо на дошку у вигляді таблиці, виконуємо завдання та отримуємо другу частину карти скарбів. буква К пропонує усне завдання.

Заєць – зайчик

Синиця – синичка

Слова: палець, хлопець, хлібець, сестриця, лисиця, вулиця.

(Для третього класу можна закріпити поняття «суфікс», та звернути увагу на те, що за допомогою суфіксів зменшувально-пестливої форми, утворюються нові слова.)

Далі дітям пропонується вибрати ту форму свого імені, яка їм найбільше подобається і вони хотіли б, щоб їх так називали. Наприклад, Олена – Оленочка, Микола – Миколочка. Звертається увага на звук Ч (можна запитати: «правильно буде, коли казати – Оленоцька, Миколоцька, зайчик? Неправильно? Пояснить, чому».

Перевертаємо другу таблицю, та бачимо ще одну частку карти скарбів.

Вчитель–логопед: яка третя буква у слові СКАРБ? (Діти: буква А.)

Вчитель–логопед: Сергійко, відкривай свій конверт, читай завдання.

Сергій: Відгадай та запиши у зошиті зачаровані слова.

1) визначаючи тільки перший звук у назви малюнка

2) визначаючи останній звук у назви малюнка.

Слова: віконце, сонечко.

Вчитель-логопед: Перед вами два ланцюжка малюнків. У кожному ланцюжку є своє зашифроване слово. Тільки перше слово можна знайти, визначає перший звук у назви малюнка, наприклад: у слові «вовк», який ви чуєте перший звук у слові? *(Діти: Звук В.)*

Вчитель-логопед: Добре. Працуйте, тільки зверніть увагу на те, що друге слово треба шукати за останнім звуком у назвах малюнків.

Коли слова відгадані, дітям пропонується зробити їх звукові моделі, тобто викласти схематично ці слова: твердий приголосний, м'який приголосний, голосний.

Схема маніпуляцій по «збільшенню» таблиці та отримання третьої частини знайомої нам карти залишається незмінної.

Четвертій дитині (буква Р) достається маленька табличка – мнемодоріжка віршика

Вчитель-логопед : Читай, що треба зробити, Катерина.

Катерина: Розказати віршик.

Схема роботи з табличкою повторюється. Карта скарбів зібрана. Залишилася одна буква Б. П'ята дитина відкриває свій конверт.

Данило (читає): Шукайте за картою скарб.

Під «чарівною» хустинкою знайшлась маленька карта скарбів, аналог карти, яка розміщена на дошці. Діти самостійно вибирають ведучого, хто по карті буде вести інших за собою (хто краще за всіх працював на занятті).

Прийшли до схованки.

6. Підсумок заняття.

Вчитель-логопед: Зараз ми відкриємо скриньку, де знаходиться скарб. Давайте пригадаємо, як ми його шукали. Які звуки ми уважно слухали цілий урок? Як вони вимовляються?

Відкриваємо скарбничку, знаходимо солодоці. Батьки зробили своїм дітям сюрприз. Діти раді.

Вчитель-логопед: Діти, ви старанно, сьогодні займалися, дякую вам. До побачення.

Література

1. Ефименкова Л.Н. Коррекция устной и письменной речи учащихся начальных классов //Ефименкова Л.Н. –М: Просвещение, 1991.
2. Кондратенко Л.О. Весела грамота. Методичні рекомендації для вчителів початкової школи //НПЦ «Перспектива» Серія «Учитель і психодіагностика» № 4 вид. 5 за редакцією Гільбух Ю.З. – Київ 1995.
3. Будина Н.О., Походжай Н.Я., Шост Н.Б. Уроки навчання грамоти 1 -2 класи. Посібник для вчителя.//Навчальна книга – Богдан 2004.
4. Фадієнко В.В. Вчимося читати без проблем.//Видавничий дім «Школа» Харків 2004.
5. Науково – методичний журнал «Логопед» №3// Основа. Харків 2012.
6. Момот Т.Л. Логопедичні зошити для розвитку усного та писемного мовлення //Тернопіль. Навчальна книга – Богдан 2004.